

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та
правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної
аграрної комунікації**

21 жовтня 2021 року

Біла Церква
2021

ЩОДО ПИТАННЯ КОДЕКСУ КРАЩИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРАКТИК

Робота присвячена аналізу змісту Кодексу найкращих сільськогосподарських практик та його значення для правового забезпечення екологізації сільського господарства України.

Ключові слова: сільське господарство, Кодекс кращих сільськогосподарських практик, правове забезпечення, екологізація сільськогосподарської діяльності, ґрунт.

В Україні все більшої актуальності набуває питання екологізації сільськогосподарської діяльності, оскільки в умовах ринку, коли суб'єкти господарювання в аграрній сфері на перше місце ставлять економічні зиски, отримання максимально можливого прибутку, відбувається нехтування екологічними вимогами, що в результаті призводить до стрімкого погіршення екологічної ситуації. Сільське господарство є одним із найбільших забруднювачів довкілля, і це характерно для всього світу, не лише для нашої держави.

На початку відзначимо, що необхідність розробки документу, який би визначав екологічні вимоги до ведення сільськогосподарської діяльності, була закріплена у Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1158. У п. 14 даної програми планувалось розробити проект Національного кодексу сталого агрогосподарювання, для забезпечення впровадження базових агроекологічних вимог та стандартів.

В результаті спеціалістами Інституту економіки та прогнозування НАНУ була розроблена тільки концепція Національного кодексу сталого агрогосподарювання. У ньому, на думку розробників, повинні були встановлюватись вимоги щодо: запобігання ерозії ґрунту, зміни його механічного складу та структури; застосування ресурсозберігаючих технологій; дотримання сівозмін; збереження природних осередків серед полів; зберігання, використання добрив, засобів захисту рослин. Також Кодекс мав встановити: норми утримання сільськогосподарськими підприємствами галузі рослинництва, худоби; обов'язковість проведення періодичного аналізу ґрунту та розробки плану внесення добрив [3, 117].

Крім згаданого вище Національного кодексу сталого агрогосподарювання у 2017 року Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106 було визначено прийняття Кодексу кращих сільськогосподарських практик. На відміну від Національного кодексу сталого агрогосподарювання, ініціатива створення якого була так би мовити «внутрішньодержавною», розробка, затвердження та впровадження Кодексу кращих сільськогосподарських практик є обов'язковою для України в межах виконання зобов'язань, взятих на себе при підписанні Угоди про асоціацію. А саме, імплементації Директиви Ради 91/676/ЄЕС від 12.12.1991 р. про захист вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел [1].

Проектом Кодексу кращих сільськогосподарських практик встановлюється обов'язковість його дотримання для сільськогосподарських підприємств/фермерських господарств, розташованих у зонах, уразливих до забруднення сполуками азоту, що визначені у відповідному реєстрі. Для сільськогосподарських підприємств/фермерських господарств, розташованих у інших зонах передбачено добровільне дотримання зазначеного Кодексу[4]. Як вірно вказує О. В. Гафурова, це положення суперечить законодавству ЄС (п. 1 ст. 4 Директиви 91/676/ЄЕС), де закріплюється добровільність застосування Кодексу [2, 45].

Сумнівним є поширення Кодексу лише на сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства, оскільки тоді він не поширюється на інші види юридичних осіб та на фізичних осіб-підприємців, які провадять діяльність у сфері сільського господарства.

Що стосується запропонованої сфери дії іншого проекту - Кодексу належної сільськогосподарської практики [5], то тут розробники пропонують поширити його на «сільськогосподарських товаровиробників, які здійснюють господарську діяльність у зонах уразливих до (накопичення) нітратів, які занесені до відповідного реєстру та мають у землеволодінні та/або землекористуванні понад 15 гектарів сільськогосподарських угідь». На нашу думку, тут правильним є застосування поняття «сільськогосподарський товаровиробник» як такого, що максимально охоплює суб'єктів, що займаються сільськогосподарською діяльністю. Однак ми не погоджуємось із наведеним у п. 2 Розділу «Загальні положення» Кодексу належної сільськогосподарської практики визначенням терміну «сільськогосподарський товаровиробник» як «юридичної особи, незалежно від організаційно-правової форми, фермерського господарства, в тому числі сімейного фермерського господарства, фізичної особи-підприємця, яка займається сільськогосподарською діяльністю на власних чи орендованих потужностях, та здійснює операції з постачання продуктів такої діяльності». В такій редакції воно не відповідає закріпленому у Податковому кодексі (підпункт 14.1.235 п. 14.1 ст. 14) визначенню «сільськогосподарський товаровиробник» - це «юридична особа незалежно від організаційно-правової форми або фізична особа - підприємець, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання». Правильніше було б у Кодексі належної сільськогосподарської практики обмежитись вказівкою на нормативно-правовий акт, що визначає поняття «сільськогосподарський товаровиробник».

Підсумовуючи викладене, пропонуємо поширити (на добровільних засадах) сферу дії Кодексу кращих сільськогосподарських практик на всіх сільськогосподарських товаровиробників без встановлення будь-яких додаткових критеріїв.

Щодо мотивації сільськогосподарських товаровиробників до дотримання як вимог Кодексу кращих сільськогосподарських практик загалом, так і вимог щодо дотримання сівозмін, зокрема, то тут ми підтримуємо науковців, які пропонують запровадити в Україні підхід «cross-compliance». За цим підходом лише за дотримання встановлених екологічних вимог ведення сільського господарства сільськогосподарські товаровиробники можуть розраховувати на фінансову підтримку в рамках будь-яких державних програм[6, 7].

Отже, представлені на розгляд громадськості проекти Кодексів кращих/належних сільськогосподарських практик потребують доопрацювання та узгодження з чинним законодавством України. Потребує уточнення сфера їх дії. Важливою є вказівка про добровільність їх застосування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про захист вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел: директива Ради 91/676/ЄС від 12.12.1991 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/direk%20va-radi-91-676-ees.pdf>.
2. Гафурова О. В. Проблеми вдосконалення законодавства України у сфері якості питної води (на прикладі імплементації «нітратної» директиви). Право. Людина. Довкілля. 2020. № 11(4). С. 41–49.
3. Зубар І. В. Інституційне забезпечення організації сталого землекористування: світовий досвід на перспективи України. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 5. С. 109–
4. Проект Кодексу кращих сільськогосподарських практик. URL: <https://mepr.gov.ua/news/35591.html>
5. Проект Кодексу належної сільськогосподарської практики. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/napryamki/fermerstvo-ta-kooperaciya/krashchi-praktiki-diyalnosti-malih-subyektiv-gospodaryuvannya>

6. Попова О. Л. Cross-compliance – європейський підхід взаємного дотримання зобов'язань при наданні державної підтримки сільгоспвиробникам. Економіка і прогнозування. 2016. № 3. С. 148–151.

7. Зінчук Т. О., Ковальчук О. Д. «Crosscompliance» як умова екологічно безпечного сільського господарства ЄС. Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. С. 283–288.

УДК 332:26

ПРОКОПЕЦЬ О.І., магістрант

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВИЙ ЗВ'ЯЗОК РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Правовий інститут землеоціночної діяльності пройшов тернистий історичний шлях становлення у вплинув на формування професійної діяльності землеоцінщиків. У свою чергу оцінка земель є одним із важливих інститутів земельного права.

Ключові слова: історія оцінки земель, оцінка земель, земельне законодавство.

На початковому етапі формування земельних відносин з оцінки земель вказують на примітивний рівень організації оцінки та калькуляційної практики як складових частин нерухомості, що супроводжувалися підписом землеміра [1, с. 3].

Українські землевпорядники пов'язують землеоціночні традиції зі створеною системою оцінки землі в цілях оподаткування ще у період до Жовтневої революції 1917 р., яка сформувалася під безпосереднім впливом аналогічних робіт, проведених у країнах Західної Європи в XVIII-XIX столітті.

Якщо оглянути історичні віхи далі, то землеоціночна діяльність на західноукраїнських землях пов'язана з проведенням австро-угорського, польського і чеського кадастрів. У 1875 р. в Австрії, при імператорі Йосифі II, розпочалися роботи, спрямовані на облік й оцінку земель для визначення земельного податку для землевласників. Оцінка здійснювалася на основі валового доходу відповідно до патенту «Про поземельне податкове врегулювання» [2, с. 47]. Оцінці підлягали всі земельні угіддя, які поділялись на 8 класів з урахуванням генетичного типу ґрунтів, висоти над рівнем моря, кліматичних умов, меліоративного стану, шляхів сполучення тощо.

Так, у 1882-1887 рр. у Нижньогородській губернії на підставі детального вивчення питання про походження й класифікацію ґрунтів, а також на основі спеціальних польових обстежень було розроблено науково обґрунтовану номенклатуру ґрунтів і методикку визначення якості ґрунтів, знану як бонітування [3, с. 47]. Далі, у 1876 р. була розроблена Інструкція для оцінки нерухомого майна, прийнятого під заставу Земельними банками, де були розроблені два способи оцінки земельної ділянки: нормальний та спеціальний, де останнім цінність майна під заклад визначалась якомога точніше.

Аналізуючи всі вище перераховані історичні факти, можна сміливо вважали, що більша частина нинішньої України (яка свого часу була частиною Російської імперії), була однією з провідних країн. Тому говорячи про становлення оціночної діяльності в незалежній Україні доцільніше говорити саме про її відродження після Жовтневої соціалістичної революції 1917 р.

Відповідно до ч. 2 ст. 46 Основ земельного законодавства Союзу РСР 1968 р. дані економічної оцінки землі повинні фіксуватись в земельному кадастрі, щоб мати уявлення про те, які вимоги можливо висувати до господарств по відношенню до врожайності, дохідності, оподаткування і т.п. Дане положення було відображено в ст. 146 Земельного кодексу УСРСР 1970 р.

За результатами усього історичного огляду А.Окрепка пропонує класифікацію законодавства в сфері оцінки земель за хронологічним принципом [4, с. 47]:

ЗМІСТ

Столбецька С.Б. Студентоцентризований підхід при формуванні готовності майбутніх перекладачів до здійснення аграрних перекладів.....	3
Ігнатенко В.Д. Навчально-стратегічна компетентність як важлива складова професійної компетентності майбутнього перекладача.....	4
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики.....	6
Marchuk V.V. Value orientations dynamics of agrarian high school students.....	8
Носенко М.М. С-Test як засіб діагностики і контролю іншомовних мовленнєвих компетенцій студентів-філологів.....	9
Синельникова І.С. Сервіс Quizlet на заняттях з аграрного перекладу.....	11
Ордіна Л.Л. Естетична спрямованість освіти і виховання в Києво-Могилянській академії ХVІІ ст.....	12
Резнік В.Г. Роль та функції самооцінювання у системі стратегій навчання німецької мови як другої іноземної студентів-філологів.....	14
Чернишук Ю.І. Інноваційні методи вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням в немовних вищих навчальних закладах.....	15
Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок.....	17
Береговенко Н.С. Особливості перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення за допомогою засобів пересування в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Велика К.І. Здійснення перекладу сільськогосподарських термінів у науково-технічних текстах.....	22
Михайленко О.О. Роль еквівалентності та адекватності у визначенні якості перекладу.....	24
Рейда О.А. Принципи класифікації термінології ветеринарної медицини у сучасній англійській мові.....	26
Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research.....	27
Зінінська А.П. Директиви в давньоанглійській мові.....	29
Цвид-Гром О.П. Латинські запозичення у словниковому складі української мови: до проблеми класифікації та шляхів проникнення.....	31
Пилипенко І.О. Полісемія в аспекті перекладу з англійської на українську мову.....	33
Демченко Н.С. Семантична характеристика англійських неологізмів під час пандемії COVID-19.....	34
Колісник М. Ю. English Agricultural Idioms and their Ukrainian Equivalents.....	35
Ковальчук І.В. Розвиток міжнародної інформаційно-інноваційної діяльності аграрної сфери як фактор глобального економічного зростання.....	38
Мельник В.О. Щодо питання кодексу кращих сільськогосподарських практик.....	41
Прокопець О.І., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	43
Пахомова А.О. Особливості правової охорони нових сортів рослин.....	44
Нікітенко О.І., Крижанівська О.В. Екологічна безпека довкілля в Україні.....	45
Ярмоленко Ю.В. Особливості розвитку спільної аграрної політики.....	47
Яремчук В.О., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	49
Курчин О.Г. Специфіка патентування Сполучених Штатів Америки.....	50
Ломакіна І.Ю. Роль міжнародного співробітництва в системі медичного права.....	51
Білоус Р.С., Настіна О.І. Конституційно-правові особливості захисту права власності на землю територіальних громад.....	52
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад.....	53
Бровко Н.І. Проблемні питання реалізації прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.....	55
Аргат Я.П. Розуміння сутності правової категорії «право людини на життя» і «право людини на сім'ю»: їх невід'ємна взаємозалежність.....	57
Макарчук В.В. Державне бюро розслідувань правоохоронний орган із забезпечення державної політики у сфері національної безпеки і оборони держави.....	58
Самойлович А.А. Деякі питання запобігання корупції у митній сфері.....	61
Мельник Л.М., Грек І.М. Антивакцинонаторство як рух: короткий історичний екскурс.....	62
Росавіцький О.О. Історичні аспекти розвитку правової системи Англії.....	64
Малишко І.В. Правове регулювання державної інформаційної політики.....	65
Мельник О.Г. Теоретичні аспекти боротьби з корупцією в аграрному секторі.....	66